

четите и при бойните действия. Войводите образуват "военен съвет", който преценява обстановката и взема решенията за сраженията, и то с протокол, подписан от всички войводи. И в случай, че е невъзможно да се съберат всички войводи, становището трябва да бъде общо - не на самия войвода, а на наличните на мястото военни ръководители. Свой съвет от трима души ще има и всяка чета, той ще се състои от председател, секретар и касиер, като председател на четния съвет ще бъде войводата. Нему принадлежи правото да решава въпросите, отнасящи се до четата, той трябва да утвърди "всяка заповед и решение", без такова утвърждаване от четния съвет "всяко нареждане, от какъвто вид и да е то ... е недействително". Недействителна е и заповедта на войводата, ако не е одобрена от съвета.

Повишаването на войводите "в клас и степен" също не е предоставено само на войводата, както преди това, а става по специална процедура: "рапорт" до Привременното правителство, което разглежда всеки случай по отделно, взема решение и въз основа на "нужните книжа", т.е. на документ за това решение, то се привежда в изпълнение. Още по-усложнена е процедурата за налагане на наказания. Макар Правителството да има съдебно-наказателна функция, то не е овластено само да определя присъдите. Провинените се съдят в четата, войводата издава присъда (като всяко решение и тя видимо трябва да бъде утвърдена от четния съвет), прави "обстоен доклад върху обстоятелствата на конкретния случай до Привременното правителство", а то от своя страна образува "специална комисия", която разследва провинението и едва след нейните заключения Правителството "издава своето окончателно решение". В "Закона", т.е. първичният вариант, писан от Ив. Попхристов, също последователно се набляга на колективните решения и органи, а за наказанията се описва още по-подробно начина, по който трябва да се постъпи. Войводата има право да наказва престъпниците "Закона", но и задължение, присъдите да ги изпълнява иначе "неговият постъпок ся счита самоволен и е затова отговорен". Той може само да изпълни решението на Правителството за конкретния случай, и то след като последното е назначило комисия, "тя е проверила истинността на престъплението", а Правителството е взело решение, както се казва за неговите методи на работа - "по вишегласие".

Забелязваме една съвсем определена и, явно, съзнателна тенденция за демократизиране на ръководството и на бойните части - четите, включително и в хода на военните действия. Не ще сгрешим, ако видим в тази промяна - от почти едноличното ръководство на Главния войвода до съвет на войводите и съвета на